

Aabenraa, den 6. april 2022

Turbulent 2021 med masser af udfordringer for alle os maskinleverandører, men er der nogen der er omstillingsparate og gode til at finde løsninger er det os maskinleverandører.

2021 var jo et messe år, E&H blev udskudt fra juni måned til september måned hvor vi kunne afholde E&H messe udendørs, samtidig med at der var Transportmesse indendørs.

Masser af forventet synergi imellem de 2 messer som pludselig opstod som en mulighed da Transportmessen ligesom E&H også måtte flytte deres messe grundet Corona situationen, så endelig, fristes man til at sige, kunne vi holde de 2 messer på samme tid sammen med MCH som professionel messearrangør.

Med nærværd 10000 besøgende på de 3 messedage var E&H en succes, og mange af vores kunder benyttede sig af muligheden for at få et overblik over nyhederne på entreprenørmaskiner og samtidig få et overblik over nyhederne inden for transportsektoren da mange af vores kunder også har lastbiler og derfor kunne slå 2 fluer med et smæk.

Under E&H blev der som noget nyt, uddelt en nyheds pris "innovationspris". Vinderen blev en elektrisk JCB teleskoplæsser fra Nicolaisen & Larsen, Zeppelin Danmark A/S og Specialmaskiner A/S kom på de næste podie pladser med en Cat automatic minigraver, og et sorteringsanlæg.

DBL blev kåret (Christian Aggerholm Andersen, Zeppelin) med Volvo og Hydrema medarbejdere på de efterfølgende pladser.

I det hele taget blev der under E&H messen handlet, demonstreret og fremvist et imponerende udvalg af både små og store maskiner, og med en meget positiv evaluering via spørgeskemaet fra MCH, en meget flot messe som vi alle trængte til!

Nu er det sådan at Transportmessen afholder deres messer hvert 2 år, E&H messen hvert 3 år, og i henhold til de internationale messe kalendere forbliver de intervaller som de er, E&H messen har et stærkt brand og vi er på ingen måde betænkelige ved at afholde E&H i 2024 uden Transportmessen som nabo, i 2027 afholder både E&H og Transportmessen

Side 2 - 6. april 2022

en messe i Herning, men lad os til den tid se hvordan verden ser ud, vi er i konstruktiv dialog med hinanden og vil løbende evaluere omkring det mulige scenarie at vi måske laver noget sammen, eller hver for sig!!

Her og nu er mange af os i gang med at planlægge aktivitetsniveau på de internationale messer her i 2022, IFAT og Bauma afholdes i Tyskland i år, i stedet for sidste år, MUB og Agromek blev ligeledes flyttet fra sidste år til afholdelse senere på året i år.

I maskinleverandørerne lukkede vi i 2021 også på politisk medvind med de infrastruktur planer der blev meldt ud fra den danske regering, krydret med den globale politiske beslutning om mere bæredygtige løsninger med kraftig neddrøling af CO2 udledningen, og et stadigt højt aktivitets niveau inden for råstof, nedbrydning, miljø, og genvindings industrien.

Mange af vores kunder oplevede i 2021 en meget stor efterspørgsel på genbrugsmaterialer, sten og grus, knust beton, biomasse, og byggeri i stor skala med de lave renter, og behov for mere plads til alle de mange medarbejdere der blev ansat rundt omkring, vores kunder vækster og vi vækster.

Leveringsproblemer blev jo grundet det høje aktivets niveau så en udfordring for os maskinleverandører i 2021, dertil stigende priser på vores maskiner, som for nogen af os endda blev ekstra udfordrende da de indgåede priser med vores leverandører ændrede sig op til leveringsdatoen, og det udviklede sig til scenariet "hvis du vil have maskinerne må du betale hvad de koster".

Vi ville jo meget gerne have de her maskiner, langt de fleste var jo allerede solgt, der var underskrevne ordrebekræftelser hvor prisen til vore kunder var aftalt og på plads, men vores indkøbspriser ændrede sig, hvilket vi jo har svært ved at give videre til vores kunder, så jeg tænker der er slugt kameler rundt omkring grundet leveringsproblemer og turbulente prisstigninger igennem hele året.

Ud over disse udfordringer så vi i 2021 også en stigende efterspørgsel på bæredygtige grønne investeringer, specielt de mindre entreprenørmaskiner skal nu også kunne køre på strøm, gerne med en implementeret generator, eller via ekstern strømstik, eller en "dual power" hybrid løsning hvor man kan skifte fra klassisk diesel hydraulisk drift til strøm alt efter behov.

Specielt de offentlige byggepladser har nemlig i 2021 fået øjnene op for disse grønne løsninger som til dels er mulige, men for mange af vores producenter er der stadig et stykke vej, det skal jo være hybride løsninger der giver mening hvor vi ikke går på kompromis med effektivitet, fleksibilitet, og ikke mindst driftssikkerheden som er så vigtig for vores kunder, så det er en enorm udvikling der er i gang og enhver maskinproducent med respekt for sig selv er godt klar over der er ingen vej udenom, vi skal følge med og være omstillingsparate, så lige nu er de mindre entreprenørmaskiner et skridt foran, de større entreprenørmaskiner er på vej.

Side 3 - 6. april 2022

2021 bød på mange virtuelle teams møder som vi har taget til os, tænker specielt med vores udenlandske leverandører hvor et teams møde kan erstatte et fysisk møde hvorved vi også er med til at nedbringe CO2 udslip grundet mindre rejseaktivitet, og kan måske endda involvere flere medarbejdere end ellers da det jo er nemt at tage en medarbejder med i et mødelokale til et teams møde end at have medarbejderen væk fra kontoret i flere dage grundet et møde i udlandet som hurtigt strækker sig over flere dage.

Man skal passe på ikke at blive fartblind med disse CO2 reduktioner hvor vindmøllerne vel er et godt eksempel da de jo ved første tanke er et spændende alternativ via den grønne omstilling, og har givet Danmark en international førerplads, men på sigt giver disse vinger os andre udfordringer når de skal skrottes efter 20-30 års drift, for de kan ikke umiddelbart genanvendes, de skal brændes eller graves ned.

Vi har prøvet at neddele en vinge fra en vindmølle, tro mig, det er umuligt, komposit materialet i vingerne som primært består af glasfiber blandet med en hærdeplast der har en fast form er ikke sådan lige at skille ad! Naturligvis er der mange kreative hoveder der er i gang med at finde en "grøn løsning" med de her vindmølle vinger, men det er ikke så lige til.

2021 var også et år hvor et helt erhverv blev nedlagt, 15 millioner mink blev med kort varsel aflivet, og bedrifterne de facto likvideret.

Del lød vildt med de konsekvenser der var sat op, og det lyder den dag i dag stadig vildt, og forfærdeligt med de familier der i generationer har levet og åndet for dette erhverv, deres liv og identitet blev taget fra dem, det var i mine øjne en forkert og forhastet beslutning, selv om jeg grundlæggende synes politikerne har ageret fornuftigt ud fra den viden de har haft på de pågældende tidspunkter.

Jeg har absolut ikke været misundelige på de politikere, og andre specialister fra sundheds myndighederne der gang på gang stillede op til pressemøder og blev bombarderet med kritiske spørgsmål. Politikere er et yndet mål, og via de sociale medier er det blevet meget nemmere at kritisere og hovere, og det er en farlig udvikling.

Omkring de sociale medier har jeg i 2021 også oplevet at vi som maskinleverandører også kan blive hængt ud på eksempelvis Facebook, og det er jo typisk en side af en uoverensstemmelse der bliver lagt ud de sociale medier, som så hurtigt følges op med kritiske kommentarer fra andre personer der lige synes at de vil sparke til en udskældt leverandør der i forvejen ligger ned, og hvad gør vi så..., skal vi deltage i debatten med risiko for yderligere eskalering, eller klappe i og lade det gå i sig selv!.

Det må være det sidste der er det klogeste, og så vil jeg mene at den eller de kunder der bruger de sociale medier som platform for at genere os siger mere om dem selv end om os, og mon ikke de pågældende kunder får det sværere ved at finde en leverandør når der er en risiko for at lande i samme situation, jeg vil i hvert fald tillade mig at bringe emnet på bordet under en eventuel forhandling.

Side 4 - 6. april 2022

Ellers blev foråret 2021 også kendetegnende ved et 400 meter langt japansk ejet containerskib der hang fast i Suez kanalen, og med en egenvægt på 200.000 ton tog det godt 6 dage at få skibet trukket fri, og i den periode lå der så godt 400 skibe og ventede på at komme igennem Suez kanalen.

Containerskibet blev straks beslaglagt og de egyptiske myndigheder som forlangte 5.8 milliarder kroner i erstatning af de japanske ejere, som så igen forårsagede forsinkelse af det pågældende skib, som i øvrigt indeholdte "fordærlige varer" som blev kasseret, der ud over computer udstyr, IKEA produkter, campingudstyr, og andre varer til sommersæsonen.

Året 2021 bød på stigning i byggebeskæftigelsen, stigning i materialeomkostninger til byggeri, dermed også stigende omkostninger i forbindelse med boligbyggerier.

Femern Bælt projektet blev for alvor skudt i gang med første tyske spadestik den 29 november 2021 i Puttgarden, det er et kæmpe projekt der er "søsat"..., arbejdshavnen er på 500.000 m², med en sejldybde på 10.3 meter, og under anlægsfasen skal havnen hver uge modtage 80.000 tons sand, sten, cement og stål.

Tunnelfabrikken hvor elementerne støbes i, er på ca. 1 million kvadratmeter, det samlede byggeareal i Rødbyhavn svarer til 300 fodboldbaner, under byggeriet skal der udgraves ca. 15 millioner kubikmeter sand og jord fra havbunden, der skal bruges 360.000 tons armeringsjern, 3,2 millioner kubikmeter beton, osv.

Det forventes at stå færdigt i 2029, hvor det til den tid vil tage 10 minutter at køre igennem tunnelen, 7 minutter i tog...

ML Statistik 2021 (VIS OVERSIGT)

Kommunikation:

Vores vigtigste kommunikationskilde når det drejer sig om at informere medlemmerne om f.eks. lovændringer, arrangementer, kurser osv., er stadig vores nyhedsmails.

Vi ønsker selvfølgelig at denne information når ud til så mange relevante personer som muligt, så tøv ikke med at tilmelde jeres medarbejdere til nyhedsbreve.

Maskinleverandørerne er også på Facebook som jo er et konstruktivt medie til at få delt sine budskaber med mange. Husk at "like" og dele vores Facebook sider når det er relevant.

Vi går en spændende fremtid i møde, vi er som maskinleverandør i en spændende branche der er i konstant bevægelse, kravene fra vores kunder vil fremover ikke blive mindre, men jeg bed vi er omstillingsparate og godt klædt på.